



René de Klein uit Langenboom bouwt een 3+0-stal voor 95 melkkoeien. In de stal komt een roostervloer, boxen met koematrassen en een 2x8-melkput met snelwisselsysteem.

We zijn gestart. De stal is uitgezet, er is veel overleg hoe we de leemlaag onderin de bouwput droog moeten krijgen en we zijn druk met het vergelijken van offertes van de stalinrichting.

De tekening is klaar, maar we hebben nog geen milieuv vergunning. We weten hoe we de melkstal willen hebben, maar zijn nog aan het puzzelen over de grootte en de plaats van de wachtruimte.

Arno van Velzen uit Meedhuizen bouwt een 2+2-stal voor 120 koeien. De stal is geheel geïsoleerd, bevat dwarsventilatie, een dichte vloer en zand in de boxen.



Uit de jas gegroeid

René de Klein: 'Een 3+0-stal het meest voordelig'

De komende maanden volgt Veeteelt kritisch de stalbouwprojecten van de familie De Klein uit het Brabantse Langenboom en van de familie Van Velzen uit Meedhuizen. Waarom worden bepaalde keuzen gemaakt, tegen welke problemen lopen ze aan? Dit is het eerste deel van de stalbouwserie waarin Veeteelt de veehouders voorstelt.

In het Brabantse Langenboom melken Piet (58), Corrie (54) en René (28) de Klein met 75 voornamelijk roodbonte melkkoeien een melkquotum van 600.000 kg melk vol op 25 hectare in eigendom en 26 hectare pacht. De 450 vleesvarkens en de akkerbouwtaak met bieten en aardappels maken het tot een gemengd bedrijf. Daarnaast werkt René nog drie dagen bij een collega-veehouder.

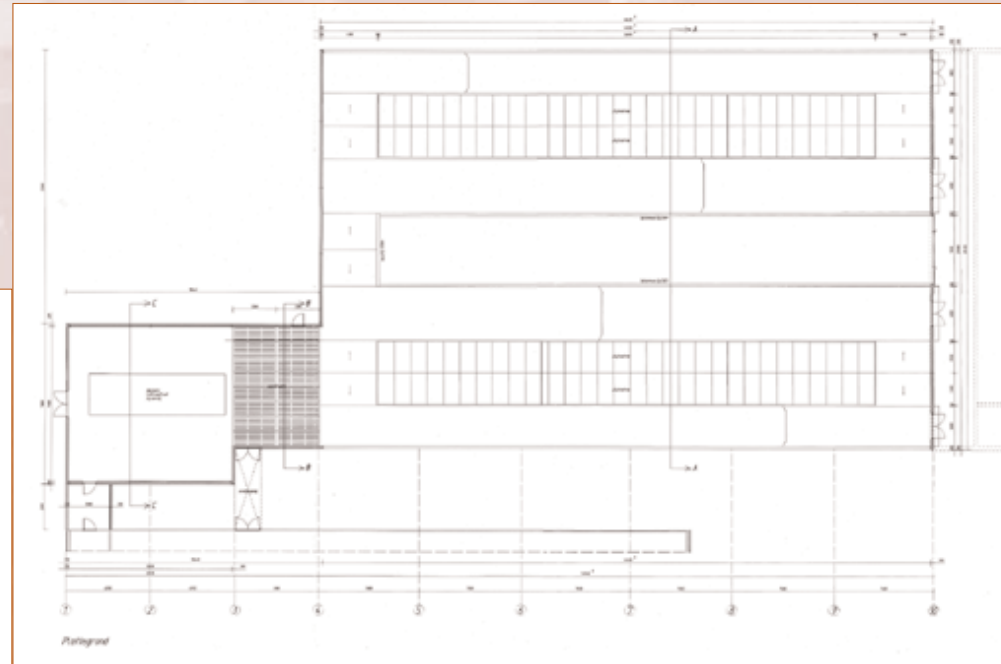
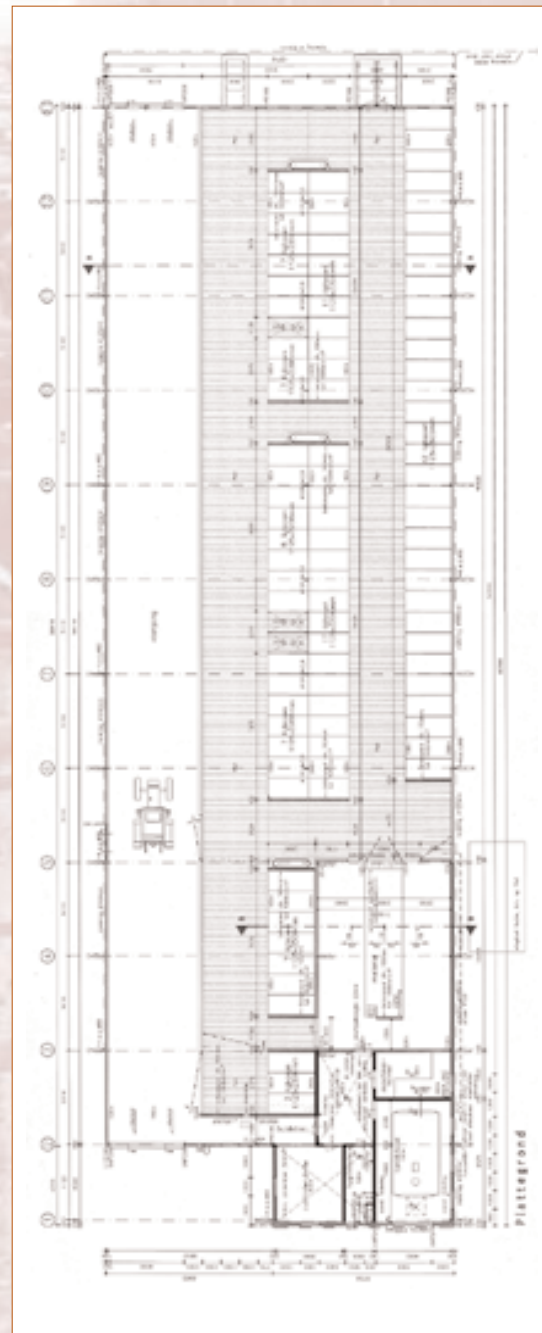
'De stallen zitten vol, bij een afkalfpiek moet de melk vaker worden opgehaald anders past die niet in de tank en op 1 februari moeten we nodig mest uitrijden', legt René de beweegredenen uit om een nieuwe stal te gaan bouwen. 'We zijn eigenlijk gewoon uit onze jas gegroeid. We werken nu met een 1+1-stal waarvan het oudste gedeelte dateert van 1972. Je merkt dat sommige delen gewoon versleten raken.' De aanschaf zeven jaar geleden van een Weelink voerschuihfek reduceerde de arbeid en verhoogde het aantal boxplaatsen met twaalf stuks, maar de rek in de stal is eruit. 'De melkput hebben we zes jaar geleden nog gerenoveerd en we kunnen het misschien allemaal nog wel enkele jaren volhouden. Maar wanneer ik het bedrijf over een paar jaar wil overnemen is er geen geld meer voor nieuwbouw. Dat zou betekenen dat de bedrijfsontwikkeling stil komt te liggen. Daarom hebben we anderhalf jaar geleden de knoop doorgehakt en zijn we

de nieuwbouwplannen serieus gaan uitwerken.'

Leemlaag

10. Voor de stalinrichting worden nog de nodige offertes bestudeerd. 'We willen in ieder geval een mat in de boxen waar het zaagsel niet makkelijk afwaait. De zijgevel krijgt een luchtinlaat van twee meter. Er komt een roostervloer, mogelijk met roosterschuiw en de putdiepte bedraagt twee meter.' Half maart zijn de eerste voorbereidingen getroffen. De stal is uitgezet, het graafwerk moet vóór 1 april 2004 klaar zijn. Een storende leemlaag op twee meter diepte leidt ertoe dat er veel overleg wordt gepleegd met het bouwbedrijf. Mogelijk wordt op tweeënhalve meter diepte gedraineerd om de leemlaag voldoende droog te krijgen voor een goede bouwondergrond.

Alle koeien aan één zijde in de nieuwe stal bij familie De Klein



In de huidige 1+1-rijige ligboxenstal van 1987 melken Aad (67), Toos (62) en Arno (38) van Velzen uit Meedhuizen een melkquotum vol van 850.000 kg melk met 95 koeien. De constante groei van het bedrijf, dat een kleine zestig hectare grond bevat, zorgde afgelopen winter voor een overbezetting in de stal van bijna twintig procent. De groep koeien vlak voor afkalven staat al in een aparte grupstal, drachtige vaarzen staan eveneens apart en afgelopen herfst werd de werktuigenschuur opgebouwd tot een potstal voor droge koeien. 'We zitten vol', omschrijft Arno de huidige situatie kort en krachtig. 'Het huisvesten van dieren op verschillende plaatsen geeft veel werk. Ik sta op het punt het bedrijf over te nemen en mijn ouders zullen qua arbeid straks een stapje terug willen doen. Wan-

neer ik op termijn in mijn eentje honderd koeien wil verzorgen, moet ik efficiënt omgaan met mijn tijd. Nu kost het melken in de 2x5-melkput ruim twee uur per keer, zonder schoonmaken. Dat moet anders en ik wil alles mechanisch kunnen voeren.' Arno klopte daarom bij de bank aan met nieuwbouwplannen. 'In eerste instantie dachten ze dat ik gek geworden was. De oude stal was immers nog niet volledig afgeschreven. Die stal is inderdaad niet versleten, maar gewoon te klein geworden. Ik wil hem daarom ook wel blijven gebruiken, maar niet voor de grote groep melkkoeien. De stal langer maken was geen optie, breder maken zou betekenen dat ik over een aantal jaar weer tegen de grenzen zou lopen. Ik heb nu gekozen voor een ruimere opzet met nieuwe stalmaten, die zo-

Voor iedere koe een eigen vreetplaats in nieuwe stal bij de familie Van Velzen

wel het koecomfort als de arbeidsomstandigheden moeten verbeteren.'

Zandbedding

Voor het begin van de winter hoopt Van Velzen dat hij kan melken in een nieuwe 2+2-rijige ligboxenstal die plaats biedt voor 120 koeien. 'Vanwege arbeidstechnische en economische redenen wil ik koeien dag en nacht blijven weiden. Dat betekent dat wanneer ik ze na het melken wil bijvoeren alle dieren tegelijk moeten kunnen eten', verduidelijkt Van Velzen het staltype. 'Vanwege kostenbesparing en het feit dat ik boxen met zand wil toepassen laat ik de stal niet onderkelderen. Ik wil werken met een dichte vloer met mestschuif en bezinkbakken voor het zand in de mest.' Voor de mestopslag zal er een silo van 2000 kubieke meter geplaatst worden. In de nieuwe stal wordt een 2x10-melkput met snelwisselsysteem gebouwd. Het stal dak wordt geïsoleerd en Van Velzen wil dwarsventilatie toepassen door de zijwanden drie meter open te houden. Half maart wordt nog druk nagedacht over de exacte stalindeling en is het nog steeds wachten op een definitieve goedkeuring van de milieuv vergunning van de gemeente. De bodem is gesondeerd, er is een geluidsrapport opgesteld en Van Velzen oriënteert zich op de manier van mestverwerking. 'Ik verwacht een hogere koegezondheid door de zandbedding, maar over de mestverwerking liggen er nog wel wat vragen.'

Jaap van der Knaap

Arno van Velzen: 'Een betere diergezondheid door zandbedding'

Eenmansbedrijf